

ZNI OD DUNAJE, VLTAVY, ŠUMAVY,
HŘMÍ ZE SLOVACHE Z MORAVY,
OD VÁHU, TATEB, HOVORKY,
ČETY ORLŮ SVĚTA CELEHO-
SVEHO VŮDCE ZDRAVÍ:

LET OSMDESÁT PĚT LIBA TVOU SURDAR,
AVŠAK PRAPOR ORLÍ TVOJE DLAŇ,
JAK NESLA DĚLV TAK NESE DAL
PŘES NEDPŘÁTELSKÝCH HRADEB VAL
VÝŠ K METĚ SLAVY!

MY ROSTLI POD TVOU KOROUHVÍ
A CITILI JSME SÍLU LEB,
JAK V BOJE BOUDNĚM ZVLÁDNĚ
SE LILA Z TVÉHO NADSEŇ
NÁM V DUŠI JASAJÍCÍ!
ŽÁR PRYNI V SRDCI NEUHAS,
JEŽ PLAMENNÝ TVUJ VZNITIL HLAS,
KDYŽ SUDMOU V KRAJE RODNE ZNEL
TISICE SRDCI ZE SNA PROBOUZEL,
A K CINU VOLAL SPÍCI.

JAK MOŽE NOCNE VZEDMUTI,
HLÉ TISICE ORLICH PERUT,
Z NĚST, PŘEDÍ, Z KRAJŮ SVĚTA VŠECH
DNES K TOBĚ LETÍ V ZÁSTUPECH,
V TEP JEDEN SRDCE BIJE:
„DUH ZACHOVEJ TĚ VŮDCE NÁS!
JSME DĚTI TVĚ, TVÁ ORLÍ STRAŽ,
PLA OHEŇ V NOC, DRUŽ ORLÍ BDI,
SVĚ VLAJKY NIKDY NEZDADÍ:
TVUJ VĚRNÝ DUCH V NÁS ŽIJET“

1. LANA / RAMKA

OREL

MONTHLY REVIEW OF THE OREL IN EXI
ÚSTŘEDNÍ VĚSTNÍK ČSL, ORLA V EXI
ROČNÍK XXXIII - VI V EXILU - červenec 19
srpen

SLOVO DUCHOVNÍHO RÁDCE .

DOBA DUCHOVNÍ OBRODY.

Slavnosti v Lisle se skončily s leskem a krásnou vzpomínkou. Zapálené světlo před sochou Matky Boží zustane živou připomínkou, že byl v srdcích českých katolíků v exilu a právě tak jejich bratří doma, zapálen oheň, jež musí dále hořet a vzplanout v mohutný žár duchovní křesťanské obnovy. Nemá nám tato událost připomenout plamennou výzvu Sv. Otce, poslanou celému světu dne 10. února 1952 ? Je čas, aby slova se změnila ve skutky, aby si všichni křesťané uvědomili, že na nich záleží, bude-li svět vytržen ze smrtelné mdloby a vrácen Bohu a jeho zákonu. Všichni si mají uvědomit, že po letech nerozhodnosti a ústupku nastala hodina "činnosti" jako nutný důsledek našich křesťanských závazků.

Dne 1. července vyhlásil J. M. pan opat Ondrák osm let duchovní obrody jako přípravu na jubileum příchodu slovanských apoštolů do našich vlastí před jedenácti sty lety r. 1863. Bylo-li třeba, aby mariánské slavnosti se vtělily ve skutečnou práci pro království Boží v našem exilu a pokud je nám to možno též v naší vlasti, nebylo vhodnější volby, než zaměřit naši práci k jubileu, jež znamená počátek naší víry v naší vlasti a je do jisté míry též duchovní potřebou všech ostatních národů. Program cyrilometodějský znamená naději na sjednocení všech slovanských národů v jednom otcovství Kristově. Sjednocení odloučených křesťanů a obrácení ruského národa, svedené ho bludem ďábelské nenávisti, je dnes velkou nadějí Církve a všech národů.

Jako syřáží křesťanských tradic orelských se jistě radostně a otevřeně hlásíme k tomuto osmiletému programu duchovní obrody. Spatřujeme v tom vůli Církve, která nás vyzývá k větší obětavosti a činnému apoštolátu na poli duchovní obnovy společnosti, v níž žijeme. Spatřujeme v tom své poslání národní, jež bylo vždy posláním cyrilometodějským, t. j. vždy označené touhou přispět ke sjednocení odloučených bratří ve víře. Osm let však je doba dlouhá. Znamená to tudíž, že to nebude tolik doba manifestací a slavností, jež v exilu mohou být jen dočasnou vzpruhou, nikoli však programem. Bude to tudíž doba tiché a vytrvalé práce, snaha o odstranění zla u kořene, snaha o záchranu nejvzácnějších statků duchovních. Doba osmi let však může uplynout velmi rychle, bude-li naplněna skutky a vytrvalou činností dle vytčených cílů každého roku.

Pohled na svět kolem nás je jistě první a nejvýmluvnější výzvou, abychom ze všech sil přispěli k záchraně nejposvátnějších statků křesťanských. Je nám třeba více křesťanské hrdosti, jež je vlastně projevem síly našich ideí. Buďme si vědomi především toho, že dnešní svět není schopen dosáhnout míru a zjednat konečnou nápravu pohrom, jež stihají všechny národy. Nepochybujeme o dobré vůli mnohých přispět k záchraně současně společnosti, bohužel však jejich snahy všechny zustávají jen na povrchu a pokoušejí-li se o nápravu, používají buď mylných nebo neúčinných prostředků. Ke konci druhé světové války málo kdo pochyboval o upřímné vůli států a těšil se nadějí, že z konferencí vzejde konečná náprava pro všechny národy. Kolik však omylu i úskoku se skrývalo za přísliby míru a za vzájemnými zárukami a jak rychle se rozplynuly všechny sliby a na-

děje. Mužeme říci totéž vzhledem k současným událostem a jednáním. Panujícím Svatý Otec Pius XII několikrát zduraznil, že každý pokus o mír je odsouzen k nezdaru, není-li současně dána záruka dokonalé a důsledné křesťanské obnovy. Kde lze této obnovy dosáhnout, není pro nás tajemstvím. Jsme však sami rozhodnutí sáhnout k účinným prostředkům a jít jeden každý z nás ke kořenům duchovní obnovy dokonalým křesťanským životem ?

Doba osmileté duchovní obnovy je zaměřena k jubileu cyrilometodějskému. Buďde tudíž prochnuta myšlenkou cyrilometodějskou, která dnes snad více než dříve nabývá na významu vzhledem k současnému náboženskému životu. Co znamená myšlenka cyrilometodějská ? Cítíme příbuznost kultury, jazyka a krve s ostatními slovanskými národy. Nechceme však zůstat při pouhých citech. Panslavismus právě tak jako pangermanismus není odkazem křesťanským. Příbuznost krve a jazyka je přirozenou hodnotou, je tudíž něčím dobrým, musí však sloužit vyšší, nadpřirozeným účelům, aby byla v soulase s Božím řádem na zemi. Tak tomu je v otázce naší slovanské vzájemnosti křesťanské. Není zde jen otázka krve a jazyka, nýbrž jednoty víry a statku duchovních. Kdykoliv vyslovíme cyrilometodějskou myšlenku, vyvstane nám v duši též otázka a též odpověď. Ruský národ je oduřen osudným vývojem dějin od pravé Církve Kristovy. Jeho duchovní vůdcové jej po staletí přesvědčovali, že Řím je cizím pro slovanské národy, že ruský národ nemá místa v ovčinci Petrově. Víme, že tento omyl je hluboce zakořeněn v duši ruského člověka. Současná komunistická propaganda jen přispěla k zosílení tohoto mylu. Kdo jiný tedy může lépe mluvit k duši ruského člověka, než ti, kdo po tisíc let žijí z jednoho a téhož duchovního odkazu ? Kdo může lépe přesvědčit ruského člověka, že se možno cítit šťastným v ovčinci Kristově, než všechny katolické slovanské národy, které jsou po staletí živými údy pravé Církve Kristovy ? Jen v tomto smyslu chceme rozumět slovanské vzájemnosti, v tomto smyslu je však též otázka návratu odloučených bratří do Církve Kristovy živým a konkrétním úkolem. S důvěrou v pomoc svatých Cyrila a Metoděje a v přímělu Matky Boží, jejíž jméno je drahé všem slovanským národům, chceme začít své dílo duchovní obnovy orelské. Doba osmi let je dlouhou dobou, je však krátkou pro vyčerpání úkolů a pro práci, již bychom měli vykonat.

Známe svůj cíl a známe úkol, jež chceme splnit. Známe i prostředky, jimiž máme svého cíle dosáhnout - splnění orelského programu, jak jsme si jej vytkli v exilu s vytrvalostí, duchem obětí a nadšením, jež jsou zárukou vítězství.

P. VOJTĚCH ZUNA.

REDAKČNÍ SDĚLENÍ.

Ústřední věstník Čsl. Orla v exilu "OREL" vychází pravidelně měsíčně. Adresa redakce : OREL c/o Rev. Jan Smutný, P. O. Box 151, CURTIS, Nebraska, USA.

Předplatné pro rok 1955 činí 4 americké dolary. * Uzávěrka pro zářijové číslo 10. srpna a pro říjnové číslo 10. září. * Pro informaci sdělujeme, že články " Slova duchovního rádce" byly takto označeny na vlastní a výslovnou žádost br. vzdělavatele, aby se tím zduraznila duchovní stránka orelského vzdělávatelství.

IMPRIMATUR : Louis B. KUCERA, Bishop of Lincoln

MEDITACE SVATOPROKOPSKÉ .

Psal se červenec 1920 a československé hnutí odpadlého kněze Farského smě - řující proti samotnému jádru české národní tradice, dospívalo vrchol. Jít příslu - hovat při mši svaté znamenalo pro nás, tenkrát dočasně pražské kluky, vydávat se dešti kamenu a plivancu. Ale v tomto horkém a neanášitelném podnebí se vydala stovka poutníku na Sázavu, k zříceninám, kde se kdysi usadil zamklý kněz Prokop z Chotouně. I mezi poutníky byli dva kněží: svatojirský kaplan Václav Poledne, vý - řečný zpěvák, ale slabá povaha, který sám za krátký čas poté podlehl oné vlně "moderního, československého křesťanství" jak se tomu již tenkrát říkalo a podnes mnohdy říká; a znavený, ustaraný biskup Antonín Podlaha, světský biskup pražský, jehož pracovna na třetím nádvoří pražského hradu svítila až do časných hodin ran - ních a do jehož obličeje se čím dále tím více vřívaly rysy muže, kterého takřka všichni opustili. Z přítomnosti těchto dvou kněží bylo patrné i všem cestujícím ve vlaku, že jde o pouť, a posměšek stíhal posměšek. Nemalým terčem vtipu bylo i to, že jádro skupiny tvořily chudé, ustarané ženy z pražské periferie - inu, nemoderní babičky, které ještě nepochopily, že moderní nacionalismus zvítězil nad středově - kým Římem. Slunce pražilo, ale studené vody Sázavy letěly přes kameny - jako kdysi, skoro před tisící léty. V malém chrámu, zbudovaném v presbytériu obromného středověkého prostoru, vystupuje biskup Podlaha na kazatelnu a začíná rozpravu na námět: Co znamenají čeští světci pro český národ. Představte si panprama Hradčan, říká; mohutné věže katedrály, věžku kostela u Všech Svatých, kde odpočívá tělo svatého Prokopa, bílé věže svatojirské - a řekněte nyní tyto věže z panoramatu - ty ploché střechy, které vám zbudou, je český národ bez světcu.

Není pochyby o tom, že české barokní legendy patří mezi ty nejkrásnější výtvo - ry našeho národního písemnictví. Jejich hudebnost, jejich pohádkové kouzlo zůstanou vždycky kouzlem našeho mládí. Ale stalo se nejednou, že jejich skoro bájeslovný duch poněkud zastřel pravou povahu věcí. Podle takové barokní legendy, které se také přidržoval ještě Vrchlický, kníže Oldřich na lovu, pronásleduje laň, narazil náhodou na neznámého poustevníka a v rozhovoru s ním seznal jeho duchovní bo - hatství a nabídl se mu jako pomocník při stavbě kláštera. Staré románské a rané gotické legendy vyprávějí tento příběh jinak. Pražský kníže nejel jen na lov, nýbrž jel za Prokopem, o jehož úžasném vlivu na celou krajinu se v hlavním městě Čech již dobře vědělo. Tak tomu tedy bylo ve starých Čechách. Kníže neváhal putovat za mužem samotářem, za mlčícím knězem v sázavském údolí, poněvadž věděl, že u něho je zdroj světa a moudrosti - i moudrosti politické. V moderním Česko - slovensku poslední jeho světec, arcibiskup Antonín Cyril Stojan, musil sám puto - vat do pražské hulákající anémovny a jeho hlas tam v třískání kalamářů nebylo ani mnoho slyšet.

Celý život chlapce, kněze, mnicha a opata Prokopa se rozpínal věkem obrovitých politických záměrů a prudkých změn. Když se Prokop učil číst a psát, řešila se otáz -

ka účasti Slovanstva na Svaté říši římské, tehdejších Spojených národech. Sasští císaři, polský kníže Měsko, chorvatský slavník a po něm Soběbor - severní Chorvaté, kteří se nevydali se svými jižními soukmenovci na Balkán, sídlili ve východních Čechách - český vévoda Boleslav II, to byly přední postavy tohoto velkého politického dramatu. Karolínské tradice, související zejména s Cáchami, korunovačním městem Otty II, staré italské a římské tradice, které na saský dvůr přinesl zejména Liuzzo z Cremony, i nové národní cítění francouzské, německé, italské a slovanské, to vše prolínalo současnými událostmi. A druhý pražský biskup Vojtěch, biskup Prokopova mládří, prožil jak nejvyšší naději na vzrůst nové křesťanské Evropy ve svých římských a mohučských rozhovorech s Ottou III, tak nejhlubší ponížení a zklamání, když se přemyslovec Boleslav dostal nejdříve do srážky s Polskem a pak i do krvavého konfliktu se sousedními Charvaty, Vojtěchovými bratry a bratrance. Ale ani to ještě neznamenalo konec vývoje. Měškuv syn, Boleslav Chrabrý, začal s úžasnou energií budovat velkou říši západních Slovanů a Čechy se staly na nějakou dobu nejzápadnější provincií této říše. A když už Prokop, dospělý a zkušený muž, byl v plném pracovním tempu na stavbě kláštera na Sázavě, Břetislav, syn Oldřichův, opakoval pokus Boleslava Chrabrého od západu, pokoušeje se učinit z Polska východní provincii západoslovanské říše. Co soudil sázavský opat o všech těchto mohutných záměrech a podnicích? Kolemňeho, po celé západní a střední Evropě bylo dost nositelů kněžského úřadu, kteří se dali zlákat touhou po moci a politickém vlivu. Ne tak Prokop. Myšlenka vzájemnosti a spolitosti slovanských národů mu patrně nebyla cizí - smíme-li věřit mnoha badatelům, kteří jeho sázavské dílo spojují s podobným klášteřem v Krakovsku. Ale Prokop věděl, že žádné politické dílo nevytrvá, nemá-li hlubokých kulturních základů. A soustředil se na tyto základy.

Od doby, kdy král Přemysl I prohlásil sv. Prokopa "žítím české země", je možno sledovat zajímavou souvislost mezi jeho památkou a českým nacionalismem. Jako by ti, kteří mají nacionalismu plná ústa, umlčovali úctu svatoprokopskou. Na počátku 15. století, za husitských bouří, v době pěstění nacionalismu, byl sázavský klášter, Karlem IV. obnovený, vypálen a vyvrácen do základu. V komunistickém Československu r. 1953, kde se mluví jen o národním stle a národních výkonech, nemá úcta svatoprokopská místa. A naopak, jako by v údobích, kdy se o národu mlčí, sám světec se hlásil o slovo. Přeneser jeho těla do Prahy, spojené s velkou oslavou a vzrusem jeho památky, spadalo do let, kdy se v rudolfínské Praze mluvilo více španělsky, italsky a německy než česky. A za Marie Terezie, v době osvěcenského temna, byly ostatky opatovy znovu slavně vyzdviženy z hrobu v presbyteriu u Všech Svätých a uloženy v krásném rokokovém náhrobku při pravém boku kostela, kde odpočívají dodnes.

Pamětliví pravdy, že jeden světec vyvádí před tvář Boží spravedlnosti tisíc hříšníků, můžeme se slovy církevní modlitby dovolávat jeho zásluh a prosit o pomoc v boji proti ďábelskému pokušení - zejména proti těm ďáblům, kteří, jak řekl jeden kněz v Kanadě, rádi pořádají mírové manifestace. Ale můžeme připojit i tuto velmi lidskou modlitbu: Svätý Prokope, který jsi volil dobrovolné vyhnanství a samotu, rozpomeň se, že jsi je trávil na březích krásné Sázavy, kde lesy šumí po skalách a blízka si vyběhla z jejich pokraje a sklání se nad chladnou vodou řeky, a vypros nám vyhnanecům nedobrovolným, abychom ony kraje zase jednou spatřili.

Ba.

CHICAGSKÝM ORLUM I

Slavnost odevzdání krásné sochy Pražské Paní v exilu veřejnosti, nebyla by ani úplnou, kdyby se jí nezúčastnili naši Orlí. Stovky jich tam bylo - nejen z USA, ale i z Kanady.

Co však přítomné tisícové zástupy věřících a celou řadu katolických prominentních osobností překvapovalo a přímo učarovalo, bylo bezvadné vystoupení chicagské Jednoty Čsl. Orla v exilu. Nástup její v nových krojích, jak je známe z domova, upoutal pozornost všech. Již 8 roku jsme něco podobného neviděli.

Je na bředni, že tato jednota v exilu vede. Je solí a kořením katolického česko-slovenského exilu - jak to neustále dokazuje. Tento fakt je potěšujícím, nesmírně rozradostňujícím naše srdce a povzbuzujícím k novému životu v cizině.

Všechny slavnostní akty mariánského dne v Lisle provedli chicagské bezvadně. Příkladný nástup bratří praporečnicků se zástavami československou, americkou a orelskou, důležitý nástup skupiny s krásným věncem a kyticemi, ladně působící čestná stráž s orelskými vlajkami u ohně pro věčné světlo, skupina ukrajinských a jihoslovanských s věnci a kyticemi v překrásných národních krojích v čele s delegací Svazu Slovanského Orelstva a konečně vzorné vystoupení orelské čety. Slavnostní přehlídka a defilé Orlu, - při kterých přihlížející obecenstvo ztichlo jako v kostele - ukázala sílu, pohotovost a vyspělost chicagské Jednoty.

Věru, radost bylo pohledět na orelské junáctvo i na jeho činy u sochy P. Marie ! Na náčelníka br. Jožku Fedince, který ve své odvaze v závratné výšce uvolnil na soše kolem Mariina krku zadrhnutou stuhu, na níž visel hedbávný modrobílý plášť - jak symbolické ! Na položení orelského věnce sestrami Minaříkovou a Světlinskou po slavnostním projevu náměstka starosty br. Volného, na položení kytic orelskými káňaty za zemi českou, moravskoslezskou, slovenskou a podkarpatskoruskou a za umřelé bratry v ČSR. Pak nastal dojemný okamžik rozžnutí věčného světla na úpatí sochy ; tuto funkci vykonala čestná členka Čsl. Orla v exilu s. Františka Motýčková. Tento slavnostní akt na přítomné velmi zapůsobil a nejedno oko přítomných zvlhlo dojetím. Rovněž pozdravné projevy delegátů Svazu Slovanského Orelstva, Slovinských a Ukrajinských organizačních mocně zapůsobily.

Po celou dobu slavnostního historického dne pro náš národ, pohyboval jsem se v blízkosti našich Orlu. Při jednom slavnostním aktu mi řekl jeden neznámý soused : " Hledte pane, tam ten Orel nese československou vlajku, tam na stožáru u sochy je také jedna a na budově je další. Jak je možné, že těm Orlum nadávají, že nejsou vlastenci, nebo že jsou zrádci republiky ? " V odpovědi jsem krátce užil přísloví o štěkáni na měsíc; ale v té chvíli mi bylo našich Orlu líto. Těch Orlu, kteří již tolikrát prokázali věrnost státu a Církvi, jak doma tak i v exilu, leč ještě vícekrát byli zhanobeni a napadeni v určitém chicagském listu. Bylo plivnuto po nich jedovatou slinou lidmi, které tak dobře znám a kteří jsou jen hanebným nástrojem " vyšší moci " a kteří tak činí jen v bezmocném vzteku a nenávisti. A proto píš tyto řádky !

Sotva bylo po Mariánské slavnosti v Lisle, slavnosti to nejen našeho národa, nýbrž i amerických českých katolíků, již na třetí den opět v onom chicagském listu byl Orel napaden. Hrubě, sprostě ! A tu bych chtěl na adresu chicagských Orlu zavolat : " Nenechte se, milí bratři, takovými zločiny vyprovokovat. Přeslechněte všechny ty supí skřeky ! Vaši tichou, poctivou a konstruktivní práci pozorují již delší dobu nejen já, nýbrž i jiní.

a můžete být na ni hrdi. Máte opravdu Jednotu se svatým posláním, máte sílu a životaschopnost. A právě proto jste nenáviděni a napadáni při každé příležitosti. Jak jste byli vudčím katolickým a československým elementem v Lisle, buďte takovým všude a za každých okolností. Buďte avantgardou katolického československého lidu, jak vás nazval arcibiskup Stojan, blahé paměti. Pěstujte i nadále čilý ruch a vzlet ve Vaší Jednotě, abyste byli i nadále vzorem ostatním. Dověděl jsem se, že Československý Orel v exilu stojí před sletem. Největší úhu ponese Vy, chicagští. Musíte zachovat klid a rovnováhu dle příkazu starosty Jana Šrámka, aby orelský slet vyzněl mohutně, manifestačně i skvěle po stránce tělocvičné. Vy to můžete lehce dokázat a věřím, že to dokážete.

Ruch a vzlet - tyto orelské vlastnosti si osvojte přes všechny útoky. Ruch a vzlet - musí pro vás být nejvýznačnějším rysem vaší orelské duše! Unuděný, pohodlný, lhostejný - ten mezi vás nepaří! Jará mysl, neustálá touha po něčem novém, lepším, krásnějším a činnější mysl jsou průvodci života, žitého dle orelských zásad. Stálý ruch a věčné úsilí za všestranným zdokonalením jak těla tak i duše, jsou orelským příkazem. Jen ne žádnou ztrnulost a nečinnost; těm vypovídá Orel nesmiřitelný boj. Vždyť: "Kdo chvíli stál, již stojí opodál!" a Orel přece chce dosáhnout nejvyššího možného pokroku, chce být zítra dál než kde je dnes.

I v dnešní nám nepřející době, chce Orel dosáhnouti své mety. Nestačí se chlubit tím, co bylo již vykonáno. Jen dál!

čas nový nové chce mít činy,
den nový vzešel k nové práci nám,
jeť sláva předku krásný šperk pro syny,
však kdo chceš ctěn být, dobud' cti si sám!

Tak vystižně to řekl básník Neruda. A to budiž vám, chicagští bratři, směrnicí ve vaší obrodné práci; neustatí, dokud nedosáhnete svého cíle: získati vše pro krásu Kristových a národních zásad!

Proto žádné stanutí, jen práce jest vaším údělem! "S nadšením vpřed, jen k výšinám slunným, kvelkým činům, Orle náš, let, do boje vzlet" již se srdcem junným, odporu každou prorazíš zed'."

Z malých a krušných počátku za bouřlivých časů se Orel zrodil před pul stoletím, bouřnými mračny letí hrdě vsuříc vznešenému cíli i dnes v exilu. Proto, chicagští bratři, žádný spolkový klid! Klid jen, když vás opět napadnou! Jinak vpřed jen, bratři, směle dál, k vítězství "ZDAR BUH"!

J. SARDIL.

SLOVINSKÝ KLUB KATOLICKÝCH AKADEMIKU MSGRU ŠRÁMKOVI K 85tinám.

Spomunjajoč se Vašega sodelovanja z našim voditeljem Dr. Anton Korošcem ter Vašega obiska v Ljubljani Vam ob 85-letnem jubileju Vašega življenja pošiljamo preko meja Vaše rodne domovine naše iskrene častitke z željo, da bi se vsi slovanski narodi združili v svojem prizadevanju za osvoboditev slovanskih narodov.

BOG VAS ŽIVI!

Za Slovensko Katoliško Akademsko Starešinstvo, klub Chicago

Ing. Vlad. Remec,
predsednik

MSGR JAN ŠRÁMEK

PĚTAOSMDE SÁTNÍKEM

Životní jubilea vynikajících jednotlivců bývají příležitostí, kdy se přehlíží a hodnotí jejich dílo v poměru k celku, v němž a pro něž je konali a konají. Stá-
neme-li na mezníku 85ti let našeho bratra starosty, a chceme-li přehlédnout a
zhodnotit to, co za svého života vykonal, nemůžeme zustat jen u Orla. Bratr sta-
rosta Čsl. Orla Msgr. Dr. Jan Šrámek je osobnost, která přesahuje formát jakékoliv
organizace, byť byla sebevětší.

S osobností Šrámkovou setkáváme se na nejrůznějších polích života národního,
on patří k nečetnému kruhu lidí, kteří svým životem a dílem vytvářeli a budovali
státní samostatnost našich národů. Životní dílo našeho starosty musíme
tedy hodnotit z tohoto širokého hlediska národního a státního celku, abychom správně
vystihli jeho význam.

Msgr. Šrámek je budovatel a vůdce novodobého křesťanského hnutí mezi čes-
koslovenským lidem, hnutí to, které se za jeho vedení včlenilo do nově uspořáda-
ného života národa a státu československého jako trvalá, rovnocenná a spolurozhodují-
cí složka. Krátká tato věta shrnuje výsledek práce více než pul století - do r. 1948 !

První a vubec jediný, v žaláři za železnou oponou dosud žijící, starosta Čes-
koslovenského Orla Msgr. Dr. Jan Šrámek, narodil se 11. srpna 1870 v Grygově u Olo-
mouce. Vyšel z chudé hanácké rodiny, která záhy po Janově narození ztratila svého
živitele a byla odkázána jen na starostlivou péči matky. Proto tvrdé životní začátky,
jimiž musil nevšedně nadaný hoch procházet, vtiskly příštímu knězi a uznávanému
vůdci katolického lidu u nás, zcela osobitý ráz, vypěstovaly v něm živé vědomí, že
jen upětlivou a soustavnou prací, jakož i pevnou důvěrou v Boží Prozřetelnost, lze dosáh-
nout trvalých úspěchů.

První takový zásah prozřetelnostního vedení projevil se v rozhodnutí Janova strýce,
jehož přičiněním se dostává Šrámek na studii, když tvrdou prací ustaraná matka marně
se pokoušela sehnati nutné prostředky pro synovy studie. Tak přichází Šrámek na arcí-
biskupské gymnasium do Kroměříže. Příhoda, která se udála u přijímací zkoušky a kte-
rá je velmi příznačná i pro pozdější Šrámkovu přímou, málem by ho připravila o mož-
nost studování. Když totiž zkušební komise v přítomnosti samého kardinála Fürstenberga
předložila chlapci německý text, aby zjistila, jak dovede německy číst, Šrámek klidně
odpověděl: " Tohle číst nebudu, to jsem jaktživ neviděl ! " Komise byla chlapcovou
odpovědí nemálo překvapena a také přítomná matka zalomila rukama na synovou trou-
falost. Ale protože Šrámek ukázal v jiných předmětech nejlepšího prospěchu ze všech, byl
přijat.

Na arcibiskupském gymnasiu měli na něj největší vliv dva kněží, nedoceněný dosud Hrbáček v dějepise a Bečák v češtině. A zájem o historii a jazykozpyt pře-
važoval také v předčasných literárních pokusech Šrámkových. A nebyly to nikterak
práce prostřední, jak tomu zpravidla bývá u začátečníků. Dokonce sám moravský
jazykozpytec František Bartoš neváhal v úvodu své gramatiky ocenit spolupráci mla-
distvého Šrámk. Ale teprve v olomouckém bohosloví prohloubil se Šrámkův zájem
o nové obzory. Je to především křesťanská sociologie a nové myšlenky o nutnosti
obrození společnosti v pravém duchu Kristově, jak k tomu durazně vybízely ency-
kliky Lva XIII., jímž napříště Šrámek zustane cele oddán.

Záhy také správně pochopil, že problém náboženského obrození společnosti
duchem Kristovým je úzce spjat s uplatňováním zásad sociální spravedlnosti. V tomto
ohledu první kněžské působení v Novém Jičíně na Moravě znamenalo důležitý mez-
ník ve Šrámkově vývoji. Zde v poněkud středisku průmyslového života poznal
vedle nelidského národního útlaču i děsivou tvář sociálních rozdílů: na jedné stra-
ně moc nelidského kapitalismu, na druhé téměř bezbrannost vykořisťovaného pro-
letariátu dělnického. A nebylo náhodou, že do Nového Jičína se dostal také jiný kněz,
Šrámkův přítel z bohosloví, brzy známý básník a organizátor literárního života kato-
lického, a první orelský pěvec, Karel Dostal Lutínov. Jejich společná práce pro ná-
boženské, národní a sociální povznesení české menšiny novojické, stala se základem
celé příští činnosti obou mladých kněží, jejich plodné přátelství bylo oběma neocen-
itelnou podporou v celoživotních zápasech o spravedlivé postavení katolicismu v čes-
kém národě. Z této spolupráce se zrodily podniky, které daleko přerůstaly okruh kra-
jové činnosti. Kdežto Lutínov zaměřil svou práci ve směru převážně literárním a literárně-
organizačním, Šrámek zase směrem publicistickým a prakticky organizačním.

Záhy však musel opustit Nový Jičín, neboť jeho horlivá činnost vyvolala proti-
odpor německého liberálního tábora a tak nastupuje místo administrátora v Životicích
na Moravě, aby odtud po krátkém působení ve Všebovicích zakotvil natrvalo v Brně.
Všechno jeho úsilí nyní směřuje k oživení katolické aktivity ve veřejném životě. Nebyl
to nikterak snadný úkol. Infiltrace pokrokových a marxistických hesel nebezpečně
pronikala česká města a venkov. Bylo nutno probouzet svědomí katolíků a připravovat
je pro činnou účast ve veřejném životě, neměl-li je vývoj odstavit na vedlejší
kolej. Šrámek při tom postupuje uvážlivě od úkolu individuálních až k široce zalo-
ženému hnutí politické povahy. A protože si byl až příliš vědom toho, že jádrem
příštího vývoje sociálního a politického bude dělnictvo, zakládá nejprve sociální
organizace křesťanského dělnictva, pak organizace katolických žen, jakož i orga-
nisace hospodářské a finanční jako vlastní hmotný základ hnutí, a ovšem, a to ni-
koliv v poslední řadě i tělocvičné jednoty křesťansko-sociálního dělnictva, jež se
pak staly jádrem katolické tělovýchovné organizace "Orel". Roku 1897 vrostla
pak za vedení Šrámkova i stinná ústřední organizace křesťansko-sociálního dělnictva.

V době, kdy Šrámek vstupoval do praktické politiky, byla již v českém tá-
boře roztržičnost, která arci byla výrazem nejenom krise českého duchovního ži-
vota, ale zároveň i zárodečné krystalisace nových myšlenkových směrů i politic-
kých hnutí. Šrámek ovšem nebyl laudator temporis acti - chvalotečnickem zálých
časů; jeho orientace vycházela z živé přítomnosti, jež byla vpravdě sopečná a až
svěhlavě neromantická. Politické rozvrstvení bylo v té době takové, že žádná ze
stávajících stran nebyla Šrámkovi vhodným nástrojem k uskutečnění reformních
snah křesťansko-sociálních, které dosud hlásal. Původní převrnutí staročeské strany,

vedené Palackého zetěm Riegrem, bylo již na počátku devadesátých let definitivně ořeseno opozicí Mladočeskou ataké katolicko-politické jednoty, organizované od roku 1871 začaly opouštět volné spojení se Staročechy, kteří pod tlakem mladočeské propagandy dopřávali stále více místa novodobým heslům liberalistickým, takže na konec došlo k založení samostatné strany Katolicko-národní. Ale od sklonku sedmdesátých let vyvstávalo v českém politickém táboře nové hnutí - sociálně demokratické - hlásající marxismus, ať už cestou revoluce nebo vývojem, hnutí, které právě od přelomu století začalo ovládat průmyslová střediska českých zemí. Šrámek správně vystihl, že přitažlivost sociální demokracie u dělnických vrstev není určována jejím revolučním programem, nýbrž spíše neochotou ostatních stran vyrovnat se s problémem sociální spravedlnosti pro dělnictvo v duchu nutných reforem hospodářského a sociálního řádu společnosti. Toto poučení mu ostatně podávala nejenom tehdejší smutná praxe stran občanských, nýbrž i jasné výzvy slavné encykliky papeže Lva XIII. o dělnické otázce. Šrámek takto na konkrétní české situaci domýšlel prakticky zásady papežovy encykliky. Proto také nebyl ochoten obcházet palčivé problémy na pul cestu a rozhodl se založit stranu Křesťansko-sociální roku 1899, která se od strany Katolicko-národní lišila právě svým programem reformně-sociálním. V tomto duchu jej poulovalo též obdobné hnutí křesťansko-sociální v Belgii, v Německu a Itálii. Nicméně obě strany se vzájemně podporovaly, zvláště v urputných volebních zápasech, kdy všechny české strany soustředily útok právě proti nim. Ačkoliv se právem mohlo očekávat, že Křesťansko-sociální strana Šrámkova s výrazným programem sociálního reformismu bude při nejmenším slušně respektována, skutečnost byla zcela jiná. To, co strany socialistické a pokrokové podnikaly ve volebním boji proti Křesťansko-sociální a Katolicko-národní straně a především proti Šrámkovi samému, dá se svou neostyšností přirovnat jenom ke známým komunistickým praktikám. Vlastním důvodem nebyla arci sociálnost programu Šrámkovy strany, ale jeho neochvějná věrnost Církvi a jejímu učení.

Roku 1906 byl zvolen do zemského sněmu moravského a roku 1907 se stává říšským poslancem vídeňského parlamentu. Zde prožívá společně s ostatními českými poslanci všechny boje za zlepšení práv českého národa. Zde také utužuje bratrské styky se zástupci jihoslovanských katolíků. Ve funkci říšského poslance zastupuje také české poselstvo v tak zvaných rakousko-uherských delegacích. R. 1908 byl jmenován profesorem sociologie na bohosloví v Brně. Téhož roku dává popud k sjednocení katolických tělocvičných jednot, pro něž brněnský sjezd zástupců těchto jednot vypracoval jednotný tělovýchovný řád. Roku 1909 na sjezdu katolíků v Olomouci byl těmto sjednoceným odborům dán i společný název "Orel" a Šrámek za nadšeného souhlasu tisíců účastníků z Moravy, Slezska, Čech a Slovenska, zvolen prvním starostou Orla. Po velmi prudkém volebním zápase roku 1911, nevstoupil již Šrámek do říšské rady, zůstává však zemským poslancem moravským a předsedícím zemské samosprávy na Moravě. Téhož roku zakládá v Brně první politický deník "Den".

(Dokončení v příjím čísle)

DALŠÍ ORELSKÝ ROV. "Čech v Austrálii" květen-červen 1955 - uveřejňuje bolestnou zprávu: " Pohřbu zemř. K. Mužíkovského, dne 4. V. 1955 na West Tce hřbitově, zúčastnila se neočekávaně velká skupina krajanů. Jmenovaný byl veden jako člen Čs. Orla v exilu z Německa; v Austrálii pracoval věštinou v pustínách, poslední dobu zarávil věštinou v Royal Hospital. Díky paní břeň Rosenbergovým, kteří se o něj starali v nemoci a vypravili mu slušný pohřeb. ODOČÍVEJ V POKOJI I

PATRONOVÉ ORELSKÝCH ŽUP : ČECHY

3. Patron jihočeské župy : biskup Jan Valerián JIRSÍK

Jan Valerián Jirsík, biskup českobudějovický, narodil se roku 1798 v Kácově nad Sázavou. Mládí prožil ve Vrdech u Čáskavě, kde měl jeho otec dvorec s pivovarem. Gymnasium studoval v Hradci Králové a v Praze. Filosofii pak v Litomyšli a teologii v Praze, kde byl roku 1820 vysvěcen na kněze. Později byl zámeckým kaplanem na Železné Rudě, kde se připravoval k doktorátu. R. 1832 se stal farářem v Minicích u Velvar. Již tehdy psal do "Dědictví sv. Jana Nepomuckého". Později byl kanovníkem kapituly svatovítské a převzal 1848 redakci "Časopisu pro katolické duchovenstvo." Roku 1851 byl povolán jako čtvrtý biskup na biskupský stolec v Českých Budějovicích. Stal se neobyčejně oblíbeným pastýřem a získal si lásku všech. Jeho šlechetné skutky a otcovsky milá povaha vzbuzovala obdiv a úctu.

V roce 1853 postavil si první pomník - studentský seminář, což mělo nesmírný národní význam pro České Budějovice, kde jiskra národního sebevědomí již uhasínala, ničena záplavou bohatého německého živlu.

Zřízení semináře nastala potřeba českého gymnasia. Po těžkých bojích, do nichž biskup Jirsík účinně zasahoval, zřízeny nejdříve paralelky v českém vyučovacím jazyku při jednotlivých třídách německého gymnasia, které se pak staly základem pozdějšího samostatného českého gymnasia. Nelze vypsát, kolik boju musil biskup Jirsík podstoupit, než se mu podařilo zřídit gymnasium napřed pro nižší, později pak i pro vyšší ročníky. Tak vzniklo soukromé biskupské české gymnasium. Mezi tím Jirsík postavil při semináři kostel sv. Václava.

Pro takové snahy biskup Jirsík mnoho zkoušel. 1869 mu vídeňská vláda zastavila vyplácení osobního přídatku ve výši 3.000 zlatých ročně především za to, že na českém sněmu a na říšské radě, do nichž byl r. 1861 vyslán, věrně stál jako deklarant na straně české národní oposice a netajil se svou nespokojeností co do směru politiky vládní.

STAROSTA ČSL. ORLA BR. MSGR. DR. JAN ŠRÁMEK SE DOŽÍVÁ 85 tin !

.....

Proto, že se ukázal býti dobrým knězem, praktickým vychovatelem, otcovským rádčím, laskavým ochráncem všech potřebných, neohroženým vlastencem, energickým bojovníkem, nekompromisním vůdcem katolického lidu československého, proto, že i pro nás v zotročené vlasti v žaláři trpí, - ano, proto vzpomínáme jeho pětácti-
desátých narozenin s dětsky velkou bolestí, avšak také s hrdosí a nevýslovnou láskou.

BRATŘE STAROSTO,

Tvoji Orli v exilu stojí v duchu s Tebou jsouce připraveni : Slavnostně
slibujeme, že se nikdy nezřekneme ideálu, které jsi nám stavěl před oči ;
slibujeme, že nikdy neopustíme líchu, kterou jsi Ty začal oray ;
slibujeme, že nikdy neznadíme Boha, Církev a naši československou vlast;
slibujeme, že chceme ze sebe vypěstovat rytíře železné vůle a charakteru;
hlásíme Ti, že jsme na stráž, aby nebyla ničena Láska a Dobro ;
hlásíme Ti, že nedopustíme, aby zeslabeno bylo dědictví Cyrilometodějské ;
hlásíme Ti, že bojujeme proti moci temnoty a že jsme připraveni pustiti se s ní v boj
i se zbraní v ruce ;
hlásíme Ti, že jsme již odčinili křivdu Pražské Boží Matce spáchanou 3. XI. 1918 ;
hlásíme Ti, že budeme až do poslední chvíle pracovat za tím cílem, aby celou
osvobozenou vlastí ozývalo se radostné ZDAR BUH !

Prosíme Všemohoucího, aby Tě opatroval.

Tvoji v Kristu Ukřižovaném - Českoslovenští Orli v exilu :
Oblast arc. Berana, Oblast francouzská, biskupa Gojdiče, opata Jarolímků, P. Kajpra,
svatého Prokopa, Dr. Sochorce, svatého Vojtěcha a biskupa Zely.

ZDRAVICE SVAZU SLOVANSKÉHO ORELSTVA.

Brat starosta !

Československé Orolstvo, ktoré vďaka Tvojej ideovej starostli-
vosti a bystremu vedeniu Orla-Vodcu, dokazalo neohľadne a hr-
dinsky vzlietnuť až k azuru modrého neba, bolo dočasne srazené
naším spoločným nepriateľom

V dobi Tvbjega zapora je preletela meje rodne zemlje v namenu da ojači bratski slo-
vanski narod v skupnem naporu, roka v roki, za osvoboditev narodov.

Slowianski Orly skladajut Tobí, brate starosto, wyslowy wdzięczności i przyznania za
neocinenu praci, jaku Ty wykonaw dla akcji Orliw i slowianskoj jednoty po boci
našych wielitniw ; Stojana, Śęptickoho, Kreka, Jegliča, Rożmana, Hłonda, Gojdyča,
Prečana i inšych slawnych mužiw.

Disciplinována i bezupřekně družná desjattysjačná armája slavjanskich Orlův v ekzilu pozdraví Tebja, brat starosta. Vokuh Tebja vidit vsi orelskije generacii i ň, kotorym pobíhli volosy pod orelskimi praporami. Iménem všech Orlů, již připraveni kráčí pod korouhvemi sv. Josefa, sv. Archanděla Michaela a sv. Václava, tiskneme Ti v duchu pravici a na Promětelnosti vyprošujeme brzké " Na shledanou ".

Bratře starosto k "Naprej a mnogaja ljeta"
zdravíme Tebe " Bog živi - Slava - Zdať Buh ! "

Svaz Slovanského Orelstva
Sojuz Slowianskych Orliv
Zveza Slovanskego Orlivstva

ORELSKÉ ZPRÁVY.

LISLE, USA. - Prvá červnová neděle poskytla opět Čsl. Orelstvu v exilu možnost ukázat se v tradičních orelských krojích. Stalo se tak u příležitosti graduačních slavností v koleji benediktinského opatství v Lisle. Této slavnosti se zúčastnil též pan biskup Kučera z diecéze Lincoln v Nebrasce, který poctěn hodností čestného doktora literatury. J. E. pan biskup Kučera bude v tomto roce slavit stříbrné jubileum svého biskupského úřadu. Čsl. Orelstvo v exilu si velice váží tohoto vládního muže v jeho duchovním povolání. Pan biskup projevil okamžitě od komunistického puče veliký zájem o československé uprchlíky, zvláště pak o kněze, a mnoho jich přijal do své diecéze. Rovněž projevil velké porozumění pro orelskou činnost v exilu a svým "imprimatur" umožnil vydávání našeho ústředního věstníku "Orel". V důsledku toho se usneslo Předsednictvo Čsl. Orlů v exilu, aby p. biskupovi byl odevdán diplom orelského odboje a čestného členství. Diplom předala orelská delegace, vedená br. náměstkem starosty

J. E. ndp. biskup Kučera s orelskou delegací, která mu předala diplom čestného členství.

Volným. Její objevení se v slavnostních krojích způsobilo p. biskupovi velkou radost, protože p. biskup sice věděl hodně o orelském hnutí v ČSR, o jeho práci v republice, o jeho odboji za nacistické okupace i o jeho krvavém pronásledování nyní od komunistu, ale nikdy neměl příležitost vidět orelské bojovnice v jejich krojích. Br. Volný ve svém projevu pohovořil obšírně o zásluhách p. biskupa o uprchlíky, zvláště o exilové kněze. Starosta Jednoty Chicago mu pak předal diplom orelského odboje a trochu prstí ze staré vlasti, kterou přiložili bratři v Německu k věčnému světlu z ČSR určenému pro Mariánský sloup. Pan biskup Kučera byl dojat touto pozorností exilních Orlů a v delším přátelském rozhovoru vyjádřil své uspokojení nad orelskou činností v exilu a slíbil jí plnou podporu.

ITALIE. - Z Říma došla ústřední kanceláři radostná zpráva. Jeden z orelských mladých bratrů, kteří studují v papežské koleji Nepomucenum, br. Josef byl vysvěcen v neděli 3. července na kněze. Exilní orelská rodina se upřímně raduje, že Bůh dopřál br. Josefovi splnění jeho tužby - sloužit Bohu, vlasti i národu na vinici Páně. Osvobozené Československo bude potřebovat mnoho a mnoho mladých kněží a orelských ideových průkopníků, kteří se s láskou hořícím srdcem ujmou těch z mladé generace, kdož podlehli svodnému přeludu hmotářského komunismu. Bratru Josefovi vyprošujeme od Pána hojnost požehnání!

USA. - U příležitosti ženevské konference zaslalo Předsednictvo Čsl. Orlů v exilu, tento přípis prezidentu Spojených Států Dwight D. Eisenhowerovi: "Pane presidente, všichni českoslovenští lidé a zvláště jeho křesťanská část během druhé světové války, kladla na Vás jako nejvyššího bojovníka proti nacistické tyranii veškeré naděje a neklamala se. Rovněž dnes, kdy Československo a řada jiných národů žije v komunistickém otroctví, obraťte se zraky milionu trpících našeho národa k Vám. Proto též, Čsl. Orel v exilu jako mluvčí křesťanské části národa, obrací se na Vás jménem pronásledovaných bratrů a sester se snažnou prosbou, abyste v nastávajících diplomatických jednáních nezapomínal na Československo a další zotročené miliony lidí, a dokončil své velké dílo z let 1941-1945 tím, že v průběhu jednání na konferenci donutíte zástupce sovětských otrokářů k obnovení demokratických svobod a lidských práv ve všech státech, kde byla po sovětské imperialistické okupaci zničena.

Persekované Orelstvo a trpící domov doručil nám listy svých duchovních představitelů prohlášení pro konferenci čtyř mocností. Dovolujeme si je Vám, pane presidente, přiložit k tomuto našemu podání. (Zmíněné memorandum, zasláno prezidentu Eisenhowerovi, zní takto): "Očekáváme, že představitelé států svobodného světa si budou vědomi, že zastupují nejen zájmy svých spoluobčanů, nýbrž též zájmy milionů bytostí, žijících z jednoho a téhož mravního lidského odkazu. Miliony našich spoluobčanů právě tak jako příslušníci jiných národů skládají ve svobodný svět, zvláště pak ve Spojené Státy, naděje, jež jsou hodny jejich důvěry. Přehlédnout tuto okolnost by znamenalo, prohrát se na vlastní americké tradici. Třebaže víme, že je třeba vynaložit vše k tomu, aby nebyla válka, očekáváme, že vedoucí státníci svobodného světa si budou vědomi svého závazku před Bohem a před miliony fyzicky i mravně utlačovaných příslušníků jiných národů, kteří od nich očekávají ne prázdná slova, nýbrž slova vyplývající z jejich neměnného mravního svědomí. Zástupci svobodných států si budou jistě při závažném jednání vědomi, že to jsou ideje a nikoliv lidé a jejich činy, jež rozhodují o vývoji dějin a jež zaručují pravý mír mezi národy. Nejsou tedy krokem k míru pouze diplomatické činy podmíněné přítomnými okolnostmi, čím méně pak národohospodářské

nebo mocenské prostředky. Duchovní napětí posledních let odhalilo skutečnost, že základem a poslední zárukou demokratických tradic, které jsou totožné s pojmem svobody, je naše společná minulost a křesťanská tradice. V ní je též naděje na lepší a spravedlivější budoucnost. Pod tímto zorným úhlem kéž jednající zástupci posuzují každé slovo, každý čin a každý úmysl druhých mocností. Počátky pravého míru lze vidět jen tam, kde nastává obart nebo alespoň přiblížení se ke křesťanským ideám, tedy nikoliv v ústupcích. Víme, že hlavním cílem těchto jednání bude zajištění míru mezi čtyřmi zastoupenými státy a mezi všemi ostatními národy. Nemí třeba zdrazňovat, že každé slovo nebo čin, jenž oddálí válku - s níž není nic získáno a hodně ztraceno - , bude též předmětem zvláštního Božího požehnání a touhy všech utrpených národů. Ovšem, pravou zárukou míru je pouze čin mravní, to je čin, který je ve shodě s neměnným zákonem Božím. Nebylo by tudíž zárukou míru dát přednost pouhým hospodářským zájmům před politickým zájmem dobra všech, anebo dát přednost pouhým politickým požadavkům jednoho národa před příkazy přirozeného mravního zákona.

Víme, že se zraků mnohých národů budou upírat k Ženevské konferenci jako k jednání vrcholného významu, na němž záleží jejich další budoucnost. U vědomí hlubokého významu těchto jednání chceme přispět k jejich výsledku účinnou pomocí svých modliteb. Chceme se modlit, aby Bůh dal jednajícím zástupcům právě tolik síly a odvahy jako obezřetné trpělivosti, aby mohli vyvést svět z koexistence strachu a lži a přivést jej k míru, jenž spočívá na křesťanských zásadách.

Zasláním tohoto prohlášení plní Čsl. Orel v exilu pouze svoji povinnost usilovat všemi prostředky Orla důstojnými o novou svobodu republiky a obnovení křesťanských práv v našem národě.

(pokračování ze strany) I jinak biskup Jirsík pracoval pro povznesení českých škol; nebylo v Č. Budějovicích až do r. 1870 ani jediné české národní školy. Toho roku vystavěla Kongregace školských sester, kterou Jirsík do Budějovic povolal, školu pro české dívky. 1871 založil Jirsík ústav hluchoněmých, o který se staral přímo s otcovskou láskou až do své smrti 23. února 1883.

Byl mnohokrát vyznamenán; theologická fakulta pražská jej jmenovala čestným doktorem, Pius IX. domácím prelátem a asistentem papežského trunu; předešlá mšeť a vesnice v Čechách jej zvolila čestným občanem. Nejen jihočeský lid, ale celý český národ mnoho biskupu Jirsíkovi dluží a mají příčinu vděčně na něho vzpomínat jako na velkého Čecha. Nazývají-li se Č. Budějovice českým městem, mohou-li komu děkovat za to, že v druhé pol. minulého století nepodlehly germanisaci, pak je to především Jirsíkovi. On má o probuzení národního a náboženského vědomí na českém jihu zásluhy nepomějitelné.

Tělesné pozůstatky biskupa Jirsíka odpočívají ve stínu kostelíka sv. Prokopa na staroměstském hřbitově v Č. Budějovicích, kam - pokud Orelstvo ve vlasti bylo svobodné - každoročně poslední únorovou nedělí v tisícových zástupech putovalo, aby uctilo památku jednoho z největších synů českého národa, buditeleského kněze a biskupa. Prostý hrob, nad nímž jsme v jednoduché mramorové desce čítávali nápis: Jan Valerián Jirsík - MDCCCLXXXIII - býval každoročně ozdoben velkým věncem z obětín, vydaných jeho župou. Jihočeští Orlé neměli lepšího vzoru nad osobnost biskupa Jirsíka a proto po něm ze synovské oddanosti pojmenovali svoji župu.

DUSTOJNOST LIDSKÉHO TĚLA .

Komunisté zotročili těla a snaží se zotročit i duše. Komunističtí ideologové dělají mylně filosofické směry pouze na dvě skupiny : na směr materialistický a idealistický. Zapomínají však na křesťanský realismus, který uznává oblast duchovou a přiznává správné místo světu hmotnému. Pro Orly je velmi důležité, aby měli vždy správný názor na lidské tělo. Církev nepovažuje lidské tělo za něco úplně špatného a za výtvor ďáblův. Je celá řada důvodů proč křesťan musí považovat lidské tělo za důstojné.

Člověk se skládá z duše a z těla a obojí stvořil Buh. Oddělení duše od těla znamená smrt. Lidská přirozenost není úplně zrazena, je jen následkem dědičného hříchu narušena a nakloněna ke zlému ; to platí též o tělesné stránce člověka. Druhá Božská osoba Ježíš Kristus přijal lidskou přirozenost, stejnou, jako je naše - mimo hřích. Kristus měl tedy skutečné lidské tělo. Narodil, pracoval, trpěl a zemřel. Kristus sám nazval tělo chrámem . Církev považuje lidské tělo za vznešené, poněvadž jeho prostřednictvím se dostává duši plodu Kristova vykopení. Ve svátosti křtu leje se voda na hlavu a téměř všechny svátosti jsou prováděny vnějšími tělesnými úkony. Ve svátosti pokání vyznává kajícíník své hříchy ústně knězi a ve sv. přijímání přichází hostie na jazyk. Při udílení svátosti posledního pomazání, maže kněz olejem rty, nos, uši, ruce a nohy, neboť tyto orgány lidského těla byly všechny nástroji hříchu. Rovněž při svátosti biřmování, která je svátostí dospělého křesťana a posiluje jej pro životní zápasy na cestě na věčnost, setkáváme se s vnějšími tělesnými úkony, stejně jako při svěcení kněžstva. V různých životních postaveních a povoláních Církev žehná člověku, modlí se nad nemocnými, žehná těhotným ženám a ženám po porodu atd. Na konci světa vstanou všechna lidská těla z mrtvých a těla spasených budou oslavena. Modlíme se : věřím v tělo vzkříšení . A víme určitě, že v této době jsou již dvě lidská těla v nebi - tělo zmrtvýchvstalého Krista a tělo Jeho Matky, která byla s tělem vzata na nebe.

Tato nauka Církve o zmrtvýchvstání a věčném životě je velmi radostnou stránkou naší víry. Utrpení tohoto světa pomínou a jsou vzhledem k věčnosti velmi krátká i když na příklad těm v komunistickém žaláři a otroctví se jistě zdají dlouhými. Po křížové cestě a Kalvarii přichází slavné vzkříšení. A to tím slavnější, čím více jsme trpěli pro Krista.

Důstojnost lidského těla je dále založena na svátosti duše, která tělo oživuje. Tělo se stalo chrámem Ducha Sv. Proto nejlepší a nejvznešenější kult těla - a to jediné pravý kult - je skrze kult duše. Všichni pokřtění jsou dítkami Božími a dědici království Božího. A jsme-li ve stavu milosti posvěcující, nemáme-li totiž na duši žádný těžký hřích, všechny naše tělesné úkony, které činíme z lásky k Bohu a v souladu s Jeho příkázáními, mají neobyčejnou cenu pro věčnost. Tělesná krása je odleskem krásy duše, která tělo oživuje ; je to vnitřní krása, krása pramenící v ctnostném životě synu Božích.

Proto Orli plným právem pečovali o krásné a zdravé silné lidské tělo, aby tak bylo dokonalejším nástrojem duše. To je správný smysl křesťanské tělovýchovy na rozdíl od výchovy materialistické - komunistické, která má za účel silná těla otroku, aby tak tyto lépe mohli konat otročké práce. Církev po celém světě slaví svátek Božího Těla a slaví jej i v době, kdy komunisté dočasně zotročují miliony lidských těl a zabíjejí lidská těla v nesmírném počtu. Lidskou duši však zabít nemohou !

DR. S. HOF.